

Internasjonalisering under lupen

- Vi bør stille samme krav til kvalitet når det gjelder internasjonalisering som vi gjør i utdanningen her hjemme, sa statssekretær Jens Revold under SIUs internasjonale konferanse "Bridges of Knowledge" som fant sted 25. og 26. oktober.

Representanter fra en rekke organisasjoner og land hadde tatt turen til Solstrand Hotell på Os for å diskutere de siste tendenser innen internasjonalisering. Internasjonalisering er høyt oppe på agendaen i akademiske miljøer og hos myndigheter verden over, også Norge. Generelt antas det at internasjonalisering er ønskelig og fordelaktig og at det fører til høyere kvalitet i utdanningen.

Men hva ligger til grunn for internasjonaliseringen? Betyr internasjonalisering det samme i Europa som for eksempel i Afrika eller Asia?

Ikke et globalt fenomen

Generalsekretær i International Association of Universities (IAU), Eva Egron-Polak, understreket i sitt innlegg at det ikke er sant at internasjonalisering av høyere utdanning og forskning er et globalt fenomen.

- Kun ti prosent av verdens studenter nyter godt av dette. Åtte land er vertskap for 80 prosent av den internasjonale studentmassen. Afrika sør for Sahara har den største andelen utreisende studenter. De mottar nesten ingen utenfra. Risikoen for hjerneflukt blir dermed stor. USA mottar 22 prosent av de mobile studentene i verden, men sender kun under én prosent av egne studenter ut.

Olusola Oyewole fra Association of African Universities understreket at motivene for å satse på internasjonalisering varierer fra land til land og region til region.

- Det er først og fremst bygging av kompetanse, forbedring av den akademiske kvaliteten og styrking av forskningskapasiteten samt generell kunnskapsgenerering som ligger bak internasjonaliseringsbehovet i Afrika, hevdet Oyewole.

Studentutveksling synes fremdeles å være en svært viktig del av internasjonaliseringen, men utvikling av fellesgrader, samarbeid og nettverksbygging innen forskning, internasjonalt utviklingssamarbeid, *off shore* og *on-line* levering av utdanningsprogrammer og internasjonal rekruttering av studenter og lærerkrefter er også i ferd med å bli en viktig del av det totale bildet.

Egron-Polak pekte på at denne utviklingen fører med seg en dobbelthet.

- Vi inngår partnerskap, samtidig som vi eksporterer utdanning. Vi samarbeider og er konkurrenter på samme tid. Vi driver kapasitetsbygging i de samme land vi etablerer egne campuser.

Felles policy-utvikling

I en undersøkelse utført av IAU mener 96 prosent av de spurte at det er fordelaktig å satse på internasjonalisering, mens 70 prosent mener det også er en viss risiko knyttet til dette. Kommersialisering blir betraktet som den største trusselen.

Professor Pavel Zgaga er tidligere utdanningsminister i Slovenia og har vært involvert i arbeidet med Bologna-prosessen siden starten i 1999.

– Å skape nye globale konsortia og å utvikle felles studie- og forskningsprogrammer vil få stor betydning i tiden som kommer. Også felles policy-utvikling, både på et nasjonalt og institusjonelt nivå, vil være avgjørende. I tillegg bør vi få i stand globale fora for policy-utvikling, som det allerede eksisterende UNESCO Global Forum, mente Pavel Zgaga.

Rådgiver i SIU og faglig ansvarlig for konferansen, Kjell G. Pettersen, kunne konstatere at det ikke finnes umiddelbare og entydige svar på hva man legger i begrepet internasjonalisering.

– Tendensen ser dessuten ut til å være at feltet blir stadig mer sammensatt når det gjelder strategier og praksis. Tilnærmingen til internasjonalisering vil alltid defineres ut fra hvilket ståsted man har. Det er imidlertid ikke alltid like klart hva universiteter og høyskoler ønsker å oppnå med sin internasjonalisering, og dermed blir det vanskelig å måle hvilken effekt dette eventuelt har på kvaliteten. I tiden som kommer, blir utfordringen å sette internasjonalisering inn i en klarere strategisk sammenheng, for bedre å kunne utnytte det potensialet som vi tror at internasjonalisering har for å øke kvaliteten i høyere utdanning, både globalt, nasjonalt og institusjonelt, fastslår Pettersen.

Av Bente Gundersen/SIU

Bildetekster:

Eva Egron-Polak og Olusola Oyewole understreket at tilnærmingen til internasjonalisering preges av et økende mangfold.

- Universitetene er ikke private bedrifter. Vi må forsikre oss om at de akademiske verdiene består, sa professor Pavel Zgaga fra Universitetet i Ljubljana.